

AYNADAKİ
HANİMEFENDİ

ÇEVİRİ: BERRAK GÖÇER

VIRGINIA
WOOLF

VIRGINIA WOOLF
AYNADAKI
HANIMEFENDİ
BİR YANSIMA

Can Modern

Aynadaki Hanımefendi: Bir Yansıma, Virginia Woolf

İngilizce aslından çeviren: Berrak Göçer

The Lady in the Looking Glass: A Reflection

İlk baskı: "Aynadaki Hanımefendi" (*Harper's Magazine*, 1929), "Bir Cemiyet" (*Monday or Tuesday*, 1921), "Duvardaki İz" (*Two Stories*, 1917), "Katı Cisimler" (*Athenaeum*, 1920),

"Lappin ile Lapinova" (*Harper's Bazaar*, 1939)

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Vintage Classics, 2003

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Temmuz 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 4 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Editör: Müge Karahan

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni ve kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çifttehavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6381-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah., Eski Büyükdere Cad., İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

VIRGINIA WOOLF
AYNADAKİ
HANİMEFENDİ
BİR YANSIMA

ÖYKÜ

İngilizce aslından çeviren

Berrak Göçer

Virginia Woolf'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Kendine Ait Bir Oda, 2021

Mrs. Dalloway'in Partisi, 2024

VIRGINIA WOOLF, 1882'de Londra'da, şehrin edebiyat ve yayıncılık dünyasına kökten bağlı bir ailede doğdu. Çocukluğu ve gençliği önce Hyde Park yakınlarında, annesinin ölümünden sonra da ailenin Bloomsbury'de taşındığı evde geçti. Yazıyla ilişkisi küçük yaşlarda başlayan Woolf, 1905'te edebiyat eleştirileri yazmaya başladı. İlk romanı *Dışa Yolculuk*'u 1915'te yayımladı. Beş yıl öncesinde evlendiği Leonard Woolf'la 1917'de Hogarth Press'i kurdular. Kendi yazdığı ve çevresindeki yazarlara ait kitaplar bu yayınevi tarafından yayımlandı. *Gece ve Gündüz* (1919) ve *Jacob'un Odası*'ndan (1922) sonra *Mrs. Dalloway* (1925) ve *Deniz Feneri* (1927) gibi modern edebiyatın en güçlü romanlarından birkaçını ustalaştığı "bilinç akışı" tekniğiyle kaleme aldı. Cambridge Üniversitesi'nde verdiği bir dizi konuşmadan yola çıkarak yazdığı *Kendine Ait Bir Oda*, cinsiyet eşitliği ve medeni haklar konusundaki en önemli yapıtlardan biri oldu. Kendisinin ve kocasının da kurucu üyeleri olduğu Bloomsbury Grubu toplumsal cinsiyet ve cinsel yönelim konularında özgürlük yanlıydı. Woolf'un da Vita Sackville-West'le uzun ve tutkulu bir ilişkisi oldu. Bu düşüncelerini cisimleştirdiği *Orlando* (1928), üslubu kadar konusuyla da Virginia Woolf'un en yenilikçi ve devrimci eserlerindedir. Olgunluk dönemindeki diğer yapıtları arasında *Dalgalar* (1931), *Yıllar* (1937) ve *Üç Gine* (1938) sayılabilir. Hayatı boyunca ruhsal ve bedensel hastalıklarla mücadele eden Woolf, 1941'de intihar etti.

BERRAK GÖÇER, 1986'da İstanbul'da doğdu. 2007'de New York Üniversitesi Medya, Kültür ve İletişim Bölümü'nden mezun oldu. Kitap editörlüğü, edebiyat ve kültür sitesi editörlüğü, çevirmenlik gibi çeşitli görevler üstlendiği yayın hayatını *The Art Newspaper Türkiye*'nin genel yayın yönetmenliğini yaparak sürdürüyor. Çevirilerinin arasında *Kaygılarımızın Kışı* (John Steinbeck), *Paris ve Londra'da Beş Parasız* (George Orwell), *Biz Hep Şatoda Yaşadık* (Shirley Jackson), *Gurur ve Önyargı* (Jane Austen), *Bul Beni* (André Aciman), *Kendine Ait Bir Oda* (Virginia Woolf) ve *Kayıp Şehrim* (F. Scott Fitzgerald) sayılabilir.

www.koltukname.com

İçindekiler

Aynadaki Hanımefendi: Bir Yansıma.....	11
Bir Cemiyet.....	19
Duvardaki İz	39
Katı Cisimler.....	51
Lappin ile Lapinova	59

AYNADAKİ HANIMEFENDİ BİR YANSIMA

İnsanlar açık çek defterlerini ya da işledikleri korkunç bir suçtu itiraf ettikleri mektupları ortalıkta bırakmadıkları gibi odalarına da ayna asmamalıdır. O yaz günü insan, koridorda asılı uzun aynaya bakmadan edemiyordu. Tesadüf işte. İnsan salondaki koltuğa gömülü otururken Venedik aynasında sadece karşıdaki mermer masa değil, masanın arkasındaki bahçenin bir bölümü de görülebiliyordu. İki yanı uzun boylu çiçeklerle kaplı uzun bir çim patika da aynanın altın çerçevesiyle bir açıda kesilene dek görünüyordu.

Ev boştu; insan salonda yalnız olduğundan kendini, uzandığı yerde çimen ve yapraklarla örtünüp gizlenerek en ürkek hayvanların –porsukların, susamurlarının, yalıçapkınlarının– özgürce dolaşmasını izleyen şu doğabilimciler gibi hissediyordu. Oda o öğleden sonra bu tür ürkek yaratıklarla doluydu; ışık huzmeleriyle ve gölgelerle, uçuşan perdelerle, yere düşen taçyapraklarla; insana ancak kimse bakmadığında gerçekleşiyormuş gibi gelen şeylerle. Halıları ve taş şöminesi, duvara gömülü kitaplıkları ve altın sarısı-kırmızı lake dolaplarıyla kırsaldaki bu sessiz oda bu tür geceleri yaratıklarla doluydu. Piruetle odaya giriyor, parmak ucunda narince yürüyor, kuyruklarını açıyor, hayalî gagalarıyla orayı burayı didik-

liyorlardı; turnaydılar sanki ya da pembe renkleri solmuş zarif flamingo sürüleri, belki de kuyrukları gümüş damarlarla bezeli tavus kuşları. Bazen de kaynağı belirsiz ışık patlamalarıyla kararmalar yaşanıyordu, bir mürekkepbalığı havayı birdenbire mora boyamış gibi; odayı insanmışçasına tutku, öfke, kıskançlık, hüznün kaplıyor, sarıyordu. Hiçbir şey iki saniye aynı kalmıyordu.

Ama odanın dışında ayna, koridordaki masayı, ayçiçeklerini, bahçedeki patikayı öyle ayrıntılı, öyle sabit bir şekilde yansıtıyordu ki bu yansımadaki gerçekliklerinin içinde mihlanıp kalmış gibilerdi. Tuhaf bir tezattı bu – içeride her şey değişken, dışarıdaysa her şey durgundu. İnsan bir buraya bir oraya bakmadan edemiyordu. Ayrıca bütün kapı pencere, sıcak yüzünden açık durduğundan düzenli bir iç çekiş ve koyveriş sesi duyuluyordu, geçip gidenin ve yok olanın sesi, insanın nefesi gibi yükselip alçalan bir ses; oysa o esnada aynadaki şeyler nefes almayı bırakmış, ölümsüzlüğün büyüyle kıpırtısız duruyordu.

Yarım saat önce evin sahibi Isabella Tyson üstünde ince yazlık elbisesi, kolunda sepetiyle bahçedeki patikada ilerlemiş, aynanın yaldızlı çerçevesini geçince de kaybolmuştu. Tahminen çiçek toplamak için aşağı bahçeye inmişti; insan ona hafif, olağanüstü, bol yapraklı, salkımlı bir şeyler toplamayı yakıştıırıyordu, akasma mesela ya da şu, çirkin duvarları sarıp yer yer beyaz ve mor çiçekler açan zarif çitsarmaşığı. Dümdüz yükselen gül ağaçlarında lamba misali parlayan güllerden, dimdik duran yıldızçiçeğinden ya da kaskatı kesilmiş kirlihanım çiçeğinden ziyade olağanüstü ve titrek çitsarmaşığını andırıyordu kadın. Bu benzetme insana, geçen onca yıla rağmen onu hâlâ ne kadar az tanıdığını gösteriyordu; zira elli beş-altmış yaşındaki kanlı canlı bir kadın zaten bir çelenk ya da asma bıyığı sayılamaz. Bu kıyaslamalar sadece boş ve yüzeysel değil aynı zamanda acımasızdır

zira çitsarmaşığı misali titret titrek araya girerek insanın gözlerini gerçeğe örterler. Gerçek olmalı, arkada bir duvar olmalı. Oysa tuhaftır ki insan onu bunca yıldır tanımasına rağmen Isabella'nın gerçeğinin ne olduğunu söyleyemiyor, yok çitsarmaşığıymış, yok akasmaymış diye laflar uydurmaktan başka bir şey yapamıyordu. Ama gerçekleri saymak gerekirse; kız kurusuydu, zengindi, bu evi satın almış ve içindeki halıları, sandalyeleri, dolapları, şu an insanın gözü önünde gececi yaşamını sürdüren bütün eşyayı elceğiziyle –çoğunlukla dünyanın en ücra köşelerinde, zehirli ısırlıkları ve oryantal hastalıkları göze alarak– toplamıştı. Bazen üstünde oturduğumuz, yazı yazdığımız, dikkatle yürüdüğümüz bu eşya onu bizden daha iyi tanıyormuş gibi geliyordu. Dolapların hepsinde küçük çekmeceler vardı, çekmecelerin her biri de şüphesiz tomar tomar mektupla, aralarına lavanta ve gül yaprakları serpiştirilmiş, ucu fiyonklu kurdelelerle bağlanmış mektuplarla doluydu. Çünkü –aranan şey gerçeklerse– bir başka gerçek de Isabella'nın pek çok kişiyle yolunun kesiştiği, pek çok dostunun olduğuydu; böylece insan çekmecelerden birini açıp mektupları okuma cüreti gösterse birçok sıkıntının, verilmiş randevunun, tutulmayan randevuları izleyen sitemlerin izini sürebilir, samimiyet ve şefkat dolu birçok uzun mektup, kıskançlık ve serzeniş dolu birçok saldırganca mektup bulabilirdi; acı ayrılık sözleri de bulurdu çünkü o randevularla kaçamakların hepsi de neticesiz kalmıştı, yani Isabella hiç evlenmemişti, oysa bir maskeyi andıran ifadesiz suratına bakılırsa muradına erdiğini dünya âleme duyuranlardan katbekat tutkulu tecrübeler yaşamıştı. Isabella'nın odası, onu düşünmenin yarattığı gerginlikle sembolik bir şekilde iyice gölgelendi; köşeler daha da karanlık görünmeye başladı, sandalyelerle masaların ayakları daha da incelik anlaşılmaz bir dilin harflerine dönüştü.

İnsanlar açık çek defterlerini ya da işledikleri korkunç bir suçu itiraf ettikleri mektupları ortalıkta bırakmadıkları gibi odalarına da ayna asmamalıdır.

Bu derlemede yer alan beş öyküde kâh bir aynadan yansıyanları izliyor, kâh gün ışığını, doğayı ve yaşamı kutsuyor, kâh erkeklerin işe yarayıp yaramadığını sorgulayan bir kadın cemiyetinin sohbetlerine ortak oluyoruz. Virginia Woolf, gençliği ve genç bedenleri olumlayan bir toplumda kadın olarak yaşlanmaya karşı duyulan kolektif korkuyu araştırırken Edward dönemi materyalizmine zarif ama aynı zamanda alaycı bir üslupla cesur bir eleştiri getiriyor.

"Virginia Woolf öncü bir edebiyatçı ve modernist dönemin tartışmasız en büyük İngiliz yazarıdır."

The Book Collector

#ingilizdebiyatı #kadinyazını #toplum #kadın #erkek #yaşlılık

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [X](#) canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-6381-6

9 789750 763816